

Katedra slavistiky

sekce rusistiky

Posudek na magisterskou diplomovou práci

Autor: Miluše Dubjaková

Titul (česky - rusky - anglicky):

Užití ruských deverbativ v předložkové vazbě

Using Russian deverbatives in prepositional phrases

Vedoucí práce: Mgr. Jindřiška Pilátová, Ph.D.

Oponent: prof. PhDr. Helena Flídrová, CSc.

Text:

Ke své práci si autorka zvolila téma, které se zpočátku zdálo jednoznačné a jasné, ve svém důsledku se však projevila jeho náročnost. Podstatná jména slovesná jsou totiž ryze pomezním jevem, který vyžaduje zohlednění jak morfologických, slovotvorných, tak syntaktických aspektů jejich užití. Navíc autorka pracovala s autentickým ruským odborným textem, jehož hutná syntaktická stavba si vyžadovala pečlivou interpretaci struktury (většinou bez znalosti věcné podstaty textu). Autorka však dovedla své snažení ke zdárnému výsledku – její práce je velmi přehledná, dobře strukturovaná, teoretické a praktické kapitoly jsou vyvážené, poskytují vhodnou míru teoretického zázemí. U autorky oceňuji zodpovědný přístup k práci i našim diskusím a průběžným úpravám koncepce textu.

V Teoretické části práce autorka záměrně uvádí širší kontext podstatných jmen slovesných (morfologie, slovotvorba, syntax, předložkové konstrukce, translatologie), přičemž vhodně užívá pojmů a lingvistické terminologie (př. derivační asymetrie mezi češtinou a ruštinou, sémantický posun u tvoření deverbativ) a vychází ze základní, zasvěcené odborné literatury k tématu (A.V. Isačenko, A.M. Peškovskij, V. Skalička, S. Žaža, F. Daneš, J.V. Bečka aj.). Za zdařilou považuji především kapitolu o syntaktickém hledisku, kde autorka komplexně prezentuje různé pohledy na užití neurčitých slovesných tvarů ve větě (sr. z pohledu typologie, nominálnosti a verbálnosti vyjadřování, stylistiky, nasycenosti výrazu aj.). Kapitola o předložkách se jeví jako mechanický přehled možných klasifikací tohoto slovního druhu, nicméně uvádí termíny a třídění, které je důsledně použito v praktické části.

Právě propojení teoretických a praktických kapitol přispívá k tomu, že diplomová práce je ucelená, teoreticky dobře zvládnutá a prokazuje tak základní „poslání“ diplomové práce – aplikovat teoretické studium na reálný materiál, zjistit platnost i omezení teorie.

Praktická část je opět přehledně a jasně strukturována, materiál je z různých hledisek postupně hodnocen a s nadhledem komentován (z pohledu frekvence, produktivity jevů, statistiky aj.). Zajímavým poznáním pro mě je, že autorčin autentický materiál nepotvrzuje běžně přijímané teze, že ruská podstatná jména slovesná se do češtiny převádějí převážně určitým tvarem slovesa (podle autorky se v 80 % případů zachovává stejná míra kondenzace v odborném textu) či že v textu se vyskytují po sekundárních předložkách (dle autorky převažují původní předložky – *ну*, *для*, a to v časovém významu). Chválím především kapitolu o překladových možnostech, v níž autorka vhodně klasifikuje postupy překladu a citlivě hodnotí jejich meze (sr. 4 typy faktorů, které napomáhají dekondenzaci do češtiny).

V práci se vyskytuje jen několik věcných chyb – například česky uvedená citace z ruského odborného zdroje (s. 9), výjimečně chybný termín (s. 57 – *instrumentál průvodce*

děje – správně: původce děje) či zařazení praktického příkladu (s. 55 – *Realisace* ..., - v kontextu ne nominativ agenta, ale akusativ objektu). Rusky psané resumé je též vhodně stylizované po stránce obsahové i jazykové (s několika chybami v gramatice či překlepy).

Navrhuji, aby se autorka během obhajoby vyjádřila k těmto bodům:

- 1) souhlasí i nyní autorka se svým tvrzením, že u daných slovesných podstatných jmen (s. 34 – *исследование мозга*, 35 – *при разработке поэтики*) dochází k posunu významu (tj. výsledek děje)?
- 2) Jaké okolnosti podle autorky přispívají k tomu, že ruské předložkové vazby s deverbativem (sr. typ *при наличии*) se do češtiny někdy zcela redukují?

Závěr: Práci k obhajobě ráda doporučuji.

Datum: 19.5. 2008

Jméno a podpis: Jindřiška Pilátová